

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlášené: 03.06.1950 Časová verzia predpisu účinná od: 01.03.1951 do: 31.10.1951

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

56

Z á k o n

zo dňa 18. mája 1950

o premávke na verejných cestách.

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Prvý diel.

Všeobecné ustanovenia.

§ 1.

Starostlivosť o cestnú premávku.

Bezpečná, plynulá a hospodárna premávka na verejných cestách slúži plánovanému rozvoju hospodárstva a tým i zvýšeniu životnej úrovne pracujúceho ľudu; štát preto upravuje a chráni cestnú premávku a stará sa o to, aby verejné cesty zodpovedaly jej potrebám.

§ 2.

Základné pravidlo o premávke na verejných cestách.

Každý smie užívať verejné cesty na obvyklú cestnú premávku; musí však dbať na to, aby nikoho neohrožoval ani nepoškodzoval a nerušil poriadok na verejných cestách ani plynulosť cestnej premávky.

§ 3.

Dirigovanie premávky na verejných cestách.

Každý je povinný spravovať sa pravidlami vydanými pre cestnú premávku a uposluchnúť pokyny orgánov dirigujúcich túto premávku alebo na ňu dozeraajúcich.

§ 4.

Dopravné značky a zariadenia.

(1) Na bezpečnú a plynulú premávku na verejných cestách prispievajú aj dopravné značky a zariadenia.

(2) Vlastníci a iné osoby, ktoré užívajú nehnuteľnosti pri verejných cestách, sú povinní bez odplaty dovoliť na týchto nehnuteľnostiach umiestnenie a udržiavanie dopravných značiek a zariadení a trpieť aj iné obmedzenia smerujúce na dosiahnutie účelu týchto značiek a zariadení.

§ 5.**Osobitné užívanie verejných ciest.**

(1) Na užívanie verejných ciest na premávku nad obvyklú mieru je potrebné povolenie. Taktiež je potrebné povolenie na usporiadanie podnikov alebo na umiestnenie zariadení na verejných cestách a v ich susedstve, ak by prevádzkou týchto podnikov alebo umiestnením týchto zariadení mohla byť ohrozená bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky.

(2) Povolenie podľa tohto zákona nie je potrebné na osobitné užívanie verejných ciest, ktoré sa zakladá na iných predpisoch alebo na ktoré je už podľa iných predpisov potrebné povolenie. V každom prípade musí sa však dbať na to, aby osobitným užívaním nebola ohrozovaná bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky viac, než je nevyhnutelne potrebné.

§ 6.**Výchova k disciplíne v cestnej premávke.**

Kto nedbá na pravidlá cestnej premávky, alebo kto neuposlúchne pokyny orgánov dirigujúcich cestnú premávku alebo na ňu dozerajúcich alebo kto nedbá na pokyny vyjadrené dopravnými značkami a zariadeniami, môže byť - bez ujmy trestných opatrení - vychovávaný k disciplíne povinným školením o pravidlách vydaných pre cestnú premávku.

Druhý diel.**Cestné vozidlá.****§ 7.****Konštrukcia a výstrojenie vozidiel.**

Na verejných cestách sa smú užívať len vozidlá, ktoré sú konštruované a vystrojené tak, aby nemohly ohrožovať bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a bezpečnosť osôb a majetku, ani rušiť poriadok na verejných cestách, ani tieto cesty poškodzovať.

§ 8.**Zodpovednosť za riadny stav vozidla.**

(1) Držiteľ vozidla užívaného na verejných cestách je povinný udržiavať vozidlo v riadnom stave; ak nie je vozidlo v riadnom stave, nesmie jeho držiteľ dovoliť, aby bolo použité na cestu.

(2) Za cesty je vodič povinný starať sa o to, aby vozidlo bolo v riadnom stave.

(3) Národný výbor je oprávnený presvedčiť sa kedykoľvek o stave vozidla vykonaním technickej prehliadky.

§ 9.**Obmedzenie oprávnenia na vedenie vozidiel.**

Ak sa zistí, že niekto nemá spôsobilosť alebo spoľahlivosť potrebnú na vedenie vozidiel určitého druhu, uložia sa mu vhodné podmienky, ak to vyžaduje bezpečnosť premávky. Ak je to však z dôvodu bezpečnosti cestnej premávky potrebné, zakáže sa mu vedenie vozidiel príslušného druhu.

Tretí diel.**Osobitné ustanovenia pre motorové vozidlá.****§ 10.****Starostlivosť o rozvoj motorizmu.**

(1) Zdokonaleniu a zhospodárneniu premávky a zľudoveniu motorizmu venuje štát osobitnú starostlivosť. Ustanovuje najmä zásady hospodárnej premávky a jej účelného usporiadania, zásady ideovej a charakterovej výchovy vodičov, stará sa o účelnosť a hospodárnosť typov motorových vozidiel, organizuje a vedie pomocné služby cestnej premávky, dbá o zdokonalenie premávky jej výskumom a podporuje záujem pracujúceho ľudu o motorizmus.

(2) Vykonávanie niektorých týchto úloh môže sa sveriť jednotnej celoštátnej organizácii, v ktorej sú československí motoristi sdružení na dobrovoľnom podklade.

§ 11.**Výcvik vodičov motorových vozidiel.**

(1) Výcvik vodičov motorových vozidiel vykonáva jednotná celoštátna organizácia československých motoristov v osobitných učilištiach. Organizačný poriadok týchto učilíšť vydá Ministerstvo dopravy na návrh jednotnej celoštátnej organizácie československých motoristov vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

(2) Ministerstvo dopravy môže po dohode s Ministerstvom vnútra poveriť aj iné právnické osoby, aby vykonávaly výcvik vodičov motorových vozidiel, ak to vyžaduje záujem výcviku.

(3) Školy smeru automobilného, dopravného a strojníckeho môžu vykonávať výcvik svojich žiakov vo vedení motorových vozidiel. Výcvik pôdohospodárskych traktoristov môžu vykonávať aj Ústredie pre mechanizáciu pôdohospodárstva, národný podnik, a poľnohospodárske školy pre svojich žiakov.

(4) Všetok výcvik vodičov motorových vozidiel sa vykonáva podľa jednotných zásad. Pri výcviku môže vyučovať viesť vozidlo len ten, kto na to dostal povolenie krajského národného výboru. Povolenie možno udeliť len tomu, kto poskytuje úplnú záruku svedomitého a dôkladného výcviku a preukáže odbornú spôsobilosť. Povolenie možno kedykoľvek odvolať.

(5) Dozor nad vykonávaním výcviku vodičov motorových vozidiel prislúcha orgánom, ktoré zisťujú ich odbornú spôsobilosť.

§ 12.**Oprávnenie na vedenie motorových vozidiel.**

(1) Motorové vozidlo je oprávnená viesť len osoba, ktorá na to dostala povolenie.

(2) Toto povolenie dostane len ten, kto je spoľahlivý, preukáže odbornú spôsobilosť a je schopný viesť motorové vozidlo príslušného druhu.

§ 13.**Spôsobilosť motorových vozidiel na premávku.**

(1) Na verejných cestách smú sa užívať len motorové vozidlá a ich prívesné vozy,

a) ktorých technická spôsobilosť na premávku bola schválená alebo ktoré sa shodujú so schváleným typom, a

b) pre ktoré bola pridelená poznávacia značka, ak ide o motorové vozidlo, alebo popisná značka, ak ide o prívesný voz.

(2) Pri schvaľovaní technickej spôsobilosti vozidiel alebo ich typov musí sa dbať na to, aby vozidlá boli konštruované a vyzrojené tak, aby ich premávka bola bezpečná a hospodárna.

(3) O technickej spôsobilosti typu vozidla alebo typu jeho časti rozhoduje Ministerstvo dopravy alebo orgán ním poverený. O technickej spôsobilosti vozidla, ktoré sa neshoduje so schváleným typom, rozhoduje krajský národný výbor. Vozidlo, podstatná časť ktorého bola zmenená, smie sa dať do premávky až potom, keď jeho technická spôsobilosť bola znovu schválená.

§ 14. Poistenie.

(1) Osoby zodpovedné za premávku motorového vozidla sú proti následkom zákonnej zodpovednosti poistené v Československej poisťovni, národnom podniku.

(2) Poškodený má pre svoj nárok záložné právo na náhradovej pohľadávke z tohto poistenia.

(3) Ak nemohla byť zistená osoba zodpovedná za premávku motorového vozidla, ktorým škoda bola spôsobená, ani iná osoba za škodu zodpovedná, má poškodený nárok na náhradu škody priamo voči poisťovni.

(4) Na úhradu nákladov poistenia je držiteľ motorového vozidla povinný platiť poistné. Za čas, po ktorý túto povinnosť nesplnil, náleží poisťovni zvýšené poistné. Poistné i zvýšené poistné možno vymáhať na návrh poisťovne správnu exekúciou.

Štvrtý diel. Používanie zvierat v cestnej premávke.

§ 15.

Na verejných cestách možno hnať alebo viesť zvieratá, len pokiaľ sa tým neohrozuje bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, bezpečnosť osôb alebo majetku a pokiaľ sa tým neruší poriadok na verejných cestách alebo sa tým cesty nepoškodzujú. Za rovnakých podmienok možno na verejných cestách používať zvieratá na jazdenie alebo na ťahanie.

Piaty diel. Ustanovenia o pôsobnosti.

§ 16.

Pôsobnosť národných výborov.

(1) Pôsobnosť vo veciach upravených týmto zákonom a predpismi podľa neho vydanými - ak nie je ustanovené inak - v prvej stolici prislúcha okresným národným výborom.

(2) Pôsobnosť vo veciach bezpečnosti a plynulosti premávky na iných než štátnych cestách prvej až tretej triedy v prvej stolici prislúcha miestnym národným výborom.

§ 17. Pôsobnosť ministerstiev.

(1) Pokiaľ vo veciach, upravených týmto zákonom a predpismi podľa neho vydanými, náleží robiť opatrenia ministerstvu, prislúcha pôsobnosť, ak nevyplýva z povahy vecí pôsobnosť iného ministerstva,

- a) Ministerstvu dopravy vo veciach cestných vozidiel a ich vodičov, vo veciach starostlivosti o rozvoj motorizmu a vo veciach užívania verejných ciest nad obvyklú mieru,
- b) Ministerstvu techniky vo veciach ochrany verejných ciest a vo veciach týkajúcich sa dopravných značiek s technickej stránky a vzhľadom na usporiadanie cestnej siete,
- c) Ministerstvu financií vo veciach poistenia zákonnej zodpovednosti z premávky motorových vozidiel, a
- d) Ministerstvu vnútra v ostatných veciach a aj vo veciach spoľahlivosti vodičov vozidiel.

(2) Štátnemu úradu pre telesnú výchovu a šport prislúcha vydávať ideové smernice pre motoristický šport vykonávaný jednotnou celoštátnou organizáciou československých motoristov, ako aj starať sa o medzinárodné športové styky tejto organizácie.

§ 18.

Dozor.

(1) Priamy dozor na cestnú premávku vykonávajú orgány Sboru národnej bezpečnosti a iné orgány, ktoré tým budú poverené.

(2) Ak je nebezpečenstvo v omeškani, môžu tieto orgány na zaistenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky alebo bezpečnosti osôb a majetku urobiť predbežne potrebné opatrenia.

Šiesty diel.

Trestné ustanovenia.

§ 19.

Priestupky a tresty.

(1) Kto prestúpi tento zákon alebo predpisy podľa neho vydané, ako aj kto nedbá na príkazy a zákazy vydané podľa tohto zákona alebo podľa uvedených predpisov, potresce sa - ak nejde o čin trestný súdne - okresným národným výborom pokutou do 25.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) do jedného mesiaca. Pre prípad nevykonalnosti pokuty vymeria sa zároveň náhradný trest väzenia (zatvorenia) podľa miery zavinenia do jedného mesiaca.

(2) Rovnako sa potresce - ak nejde o čin trestný súdne - kto akýmkoľvek spôsobom znemožní alebo sťažá dosiahnutie účelu dopravných značiek alebo zariadení, najmä kto ich odstráni, premiesti, poškodí, pozmení alebo zakryje.

Siedmy diel.

Záverečné ustanovenia.

§ 20.

Vykonávacie predpisy.

(1) Vláda vydá nariadením podrobnejšie predpisy na vykonanie tohto zákona, najmä

- a) pravidlá pre cestnú premávku, včítane ustanovení o spôsobilosti a o povinnostiach jednotlivých užívateľov verejných ciest a o ich povinnosti poskytnúť pri dopravných nehodách potrebnú pomoc osobám, ktoré pri nich utrpia úraz,
- b) predpisy o konštrukcii a vstrojení jednotlivých druhov cestných vozidiel, o schvaľovaní technickej spôsobilosti motorových vozidiel a ich prívesných vozov, o ich poznávacích a popisných značkách, o oprávnení na ich vedenie, o príslušných preukazoch a o cestách do cudziny a z cudziny,
- c) predpisy o dopravných značkách a zariadeniach,

- d) predpisy o pôsobnosti národných výborov, pričom môžu sa preniesť na miestne národné výbory ďalšie úlohy,
- e) predpisy o úlohách starostlivosti o rozvoj motorizmu a o tom, ktoré z nich alebo ktoré ďalšie úlohy sa sverujú jednotnej celoštátnej organizácii československých motoristov, a
- f) ustanovenia o výnimkách a úľavách z ustanovení tohto zákona.

(2) Vláda určí nariadením, že o spôsobilosti niektorých motorových vozidiel (prívesných vozov) na premávku rozhodujú a oprávnenia na vedenie týchto vozidiel udeľujú (odnímajú), poprípade výcvik ich vodičov vykonávajú iné orgány, než určuje tento zákon.

(3) Vláda ďalej určí nariadením podmienky a spôsob vykonávania poistenia zákonnej zodpovednosti z premávky motorových vozidiel, najmä kedy prislúcha poisťovní proti držiteľovi motorového vozidla, poprípade proti zodpovednej osobe, právo na náhradu súm, ktoré vyplatila, v ktorých prípadoch a do akej výšky nesie zodpovedná osoba škodu zo svojho, do akej výšky sú poistením kryté škody na veciach a na ktoré nároky sa poistenie nevzťahuje. Výšku poistného i zvýšeného poistného určí Ministerstvo financií vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

(4) Vládne nariadenia vydané na vykonanie tohto zákona môžu sveriť bližšiu úpravu všeobecným právnym predpisom.

(5) Ministerstvo dopravy môže po dohode s patričnými ústrednými úradmi z hospodárskych dôvodov urobiť opatrenia na zaistenie hospodárnosti premávky motorových vozidiel; najmä môže ustanoviť, že motorové vozidlá a ich prívesné vozy smú sa užívať len, ak bude udelené osobitné povolenie alebo ak budú opatrené osobitným vystrojením. Tieto opatrenia vyhlási Ministerstvo dopravy v príslušnom úradnom liste.

§ 22.

Zánik koncesí na prevádzanie súkromných učilíšť pre výcvik vodičov motorových vozidiel.

(1) Doterajšie koncesie pre živnostenský výcvik vodičov motorových vozidiel (na prevádzanie súkromných učilíšť pre výcvik vodičov motorových vozidiel) zanikajú.

(2) Národná správa zavedená do podnikov pre živnostenský výcvik vodičov motorových vozidiel (súkromných učilíšť pre výcvik vodičov motorových vozidiel) zaniká. Majetkové podstaty týchto podnikov včítane práv a záväzkov vzniknutých v čase zavedenia národnej správy prevezme jednotná celoštátna organizácia československých motoristov; pritom môže vylúčiť z prevzatia časti, ktoré nie sú potrebné na vykonávanie výcviku. Za prevzaté majetkové podstaty poskytne náhradu vo všeobecnej cene ku dňu zavedenia národnej správy po odpočítaní pasív k tomuto dňu. Prípadné zvyšky použije táto organizácia na vystrojenie svojich učilíšť pre výcvik vodičov motorových vozidiel.

(3) Jednotná celoštátna organizácia československých motoristov prevezme aj záväzky z pracovných smlúv zamestnancov, včítane tých, ktoré boli uzavreté v čase národnej správy, a ak to vyžaduje riadne vykonávanie výcviku, aj záväzky z nájomných smlúv týkajúcich sa prevádzkových miestností.

§ 23.

Pomer k doterajším predpisom.

(1) Zrušuje sa platnosť (používateľnosť):

- a) §§ 11 a 21 zákona č. 266/1920 Sb., o názvoch miest, obcí, osád a ulíc, ako aj označovaní obcí miestnymi tabuľkami a číslovaní domov,

- b) čl. 6 až 10 vládneho nariadenia č. 324/1921 Sb., ktorým sa vykonáva zákon č. 266/1920 Sb., o názvoch miest, obcí, osád a ulíc, ako aj označovaní obcí miestnymi tabuľkami a číslovaní domov,
- c) vládneho nariadenia č. 145/1942 Sb., ktorým sa zrušujú niektoré predpisy o označovaní miest, obcí a osád miestnymi tabuľkami.

(2) Ďalej sa zrušuje platnosť (používateľnosť) všetkých ustanovení iných predpisov o veciach, ktoré sú upravené týmto zákonom; sú to najmä:

1. zákon č. 47/1866 čes. z. z., ktorým sa vydáva poriadok cestnej polície, platný pre Čechy okrem hlavného mesta Prahy, v znení neskorších predpisov,
2. zákon č. 3/1883 čes. z. z., platný pre Čechy, ktorým sa ustanovuje povinnosť označovať povozy menom ich vlastníkov, v znení zákona č. 58/1884 čes. z. z.,
3. vyhláška č. 54/1886 čes. z. z., ktorou sa vyhlasuje dočasný poriadok cestnej polície, platný pre ríšske cesty v Čechách, v znení neskorších predpisov,
4. vyhláška č. 9/1934 čes. vest., o ceste na štátnych, zemských a okresných cestách v správnom obvode zeme Českej,
5. zákon č. 5/1875 mor. z. z., ktorým sa vydáva poriadok cestnej polície pre verejné (neerárne) cesty na Morave s vylúčením obidvoch hlavných miest Brna a Olomouca, v znení neskorších predpisov,
6. zákon č. 34/1880 mor. z. z., o povinnosti označovať povozy menom ich majiteľa,
7. nariadenie č. 95/1887 mor. z. z., týkajúce sa dopravy neobyčajne ťažkých bremien cez drevené a železné mosty okresných a obecných ciest,
8. vyhláška č. 29/1892 mor. z. z., ktorou sa vyhlasuje poriadok cestnej polície, platný pre ríšske cesty na Morave, v znení vyhlášky č. 83/1892 mor. z. z.,
9. zákon č. 5/1878 sliez. z. z., ktorým sa vydáva poriadok cestnej polície pre verejné cesty neerárne v Sliezsku, v znení neskorších predpisov,
10. nariadenie č. 22/1881 sliez. z. z., o ceste s neobyčajným nákladom po mostoch na ríšskych cestách,
11. nariadenie č. 169/1890 r. z., ako sa má chovať obecnosť pri železničných priehradách zvonidlom opatrených, ďalej pri priechodoch miestnych železníc, opatrených výstražnou tabuľkou „Pozor na vlak“,
12. §§ 104 a 124 zák. čl. I/1890, o verejných cestách a mýtach,
13. nariadenie č. 42.159/1897 B.M. (uh. m. vnútra), o ceste na cestovných kolách,
14. zákon č. 81/1935 Sb., o ceste motorovými vozidlami, okrem ustanovení §§ 45 až 55,
15. vládne nariadenie č. 203/1935 Sb., ktorým sa vykonáva zákon č. 81/1935 Sb., o ceste motorovými vozidlami,
16. vládne nariadenie č. 264/1937 Sb., ktorým sa vynímajú niektoré kategórie motorových vozidiel z platnosti právnych predpisov o preukázaní spôsobilosti vedenia motorového vozidla a mení sa vykonávacie nariadenie k zákonu o ceste motorovými vozidlami,
17. zákon č. 82/1938 Sb., o dopravných značkách pre cestnú dopravu,
18. vládne nariadenie č. 100/1938 Sb., ktorým sa vykonáva zákon č. 82/1938 Sb., o dopravných značkách pre cestnú dopravu,
19. opatrenie Stáleho výboru č. 275/1938 Sb., o smere dopravy na verejných vybudovaných cestách a verejných cestách,

20. vláadne nariadenie č. 241/1939 Sb., o ceste motorovými vozidlami, v znení vládneho nariadenia č. 286/1940 Sb.,
21. vláadne nariadenie č. 242/1939 Sb., o chovaní sa v cestnej doprave (dopravný poriadok cestný - d. p. c.), v znení neskorších predpisov,
22. vláadne nariadenie č. 243/1939 Sb., o pripustení osôb a vozidiel na dopravu na cestách (poriadok o pripustení na cestnú dopravu - p. p. c. d.), v znení neskorších predpisov,
23. vláadne nariadenie č. 25/1940 Sb., ktorým sa určuje začiatok účinnosti niektorých ustanovení poriadku o pripustení na cestnú dopravu,
24. vyhláška Ministerstva verejných prác č. 90/1940 Sb., ktorou sa určujú druhy automobilných pracovných strojov, ktoré sú vyňaté z predpisov o pripúšťacom konaní pre motorové vozidlá a ich vlečné vozy, v znení vyhlášok ju meniacich a doplňujúcich,
25. vláadne nariadenie č. 179/1941 Sb., o výmene vodičských preukazov pre motorové vozidlá,
26. vláadne nariadenie č. 415/1941 Sb., o výcviku vodičov motorových vozidiel,
27. vláadne nariadenie č. 84/1942 Sb., o vedení motorových vozidiel, hnaných generátorovým plynom, a o prestavbe motorových vozidiel na iné druhy pohonu,
28. vláadne nariadenie č. 226/1943 Sb., o plnení pneumatík motorových vozidiel a ich vlečných vozov vzduchom,
29. vláadne nariadenie č. 319/1943 Sb., ktorým sa uvádzajú do účinnosti niektoré ustanovenia poriadku o pripustení na cestnú dopravu pre vlečné vozy, ktoré boli dané po prvé do prevádzky pred 1. októbrom 1940,
30. vláadne nariadenie č. 12/1944 Sb., o zmene poriadku o pripustení na cestnú dopravu,
31. vyhláška ministra dopravy a techniky č. 34/1944 Sb., ktorou sa vykonáva vláadne nariadenie č. 12/1944 Sb., o zmene poriadku o pripustení na cestnú dopravu,
32. vláadne nariadenie č. 50/1944 Sb., o pôsobnosti vo veciach pripustenia na cestnú dopravu a chovaní sa v cestnej doprave,
33. vláadne nariadenie č. 147/1944 Sb., o úľavách pre udeľovanie povolení viesť motorové vozidlá, ktoré sa používajú na verejnú dopravu osôb,
34. nariadenie s mocou zákona č. 318/1939 Sl. z., ktorým sa zriaďuje „Fond pre podporu pri úrazoch motorovými vozidlami“ so sídlom v Bratislave a ktorým sa menia niektoré predpisy zákona o jazde motorovými vozidlami,
35. zákon č. 311/1940 Sl. z., o organizácii motorizmu,
36. vyhláška č. 286/1942 Ú. n., o prípustnej rýchlosti jazdy osobnými motorovými vozidlami,
37. vyhláška č. 384/1943 Ú. n., o smere dopravy na verejných cestách.

(3) Dňom 1. júla 1950 strácajú však platnosť (používateľnosť) ustanovenia predpisov uvedených v odseku 2, pokiaľ odporujú ustanoveniam §§ 10, 11, 20 a 22.

(4) Predpisy o ceste vozidlami pohybujúcimi sa po koľajniciach zostávajú nedotknuté.

§ 24.

Účinnosť a vykonanie.

(1) Tento zákon nadobudne účinnosť dňom, ktorý určí vláda nariadením, avšak s výnimkou ustanovení §§ 10, 11, 20, 22 a § 23 ods. 3, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom 1. júla 1950.

(2) Tento zákon vykonajú ministri vnútra, dopravy, techniky a financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Kabeš v. r.

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

